

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА «ТРУСКАВЕЦЬКИЙ ІНКЛЮЗИВНО-
РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР»
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА «ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР»
ДРОГОБИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ОСІБ З
ІНВАЛІДНІСТЮ СВЯТОГО ПАНТЕЛЕЙМОНА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ПІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

(Дрогобич, 25-26 квітня 2024 року)

Дрогобич 2024

УДК 364+373.042-056.2/.3(08)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р пед. наук, проф. Т. О. Логвиненко;
канд. пед. наук., ст. викл. І. Я. Зубрицький;
канд. пед. наук., доц. М. І. Клим.

*Розглянуто та схвалено кафедрою соціальної педагогіки та корекційної освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 5 від «21» травня 2024 року)*

*Розглянуто та схвалено науково-методичною радою факультету
історії, педагогіки та психології
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 18 від «30» травня 2024 року)*

Актуальні проблеми соціальної роботи та інклюзивної освіти в сучасних умовах [Електронне видання] : матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Дрогобич, 25-26 квітня 2024 р.). Дрогобич : ДДПУ імені І. Франка, 2024. 120 с.

Матеріали конференції будуть актуальними для здобувачів вищої освіти, молодих учених, науковців і викладачів.

УДК 364+373.042-056.2/.3(08)

Матеріали представлені в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, достовірність фактів та статистичних даних, відповідність вимогам чинного правопису несуть автори. Видається в авторській редакції.

Видається в авторській редакції.

© Колектив авторів, 2024

© ДДПУ, Дрогобич 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СОЦІАЛЬНА РОБОТА І СУЧАСНІСТЬ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Берчук Юрій Логвиненко Тетяна	Волонтерська діяльність студентської молоді в Україні та світі	6
Віцик Тарас Зубрицький Ігор	Захист прав дітей в умовах війни	10
Горчинський Руслан	Неупереджене ставлення до дитини, (ймовірно) постраждалої від домашнього насильства	14
Гриник Ірина Ісаєв Євген	Профілактичні заходи щодо мобінгу у педагогічних колективах	18
Гук Орест	Згуртування суспільства у волонтерські групи як соціальний феномен	20
Данько-Радецька Мирослава Логвиненко Олександр	Створення сприятливого середовища для розвитку молоді засобами спортивно-масової роботи в об'єднаній територіальній громаді	23
Думич Роман Логвиненко Тетяна	Підготовка фахівців соціальної сфери в країнах ЄС	26
Клим Мар'яна	Соціалізація школярів молодшого шкільного віку в умовах нової української школи	29
Кондзьолка Оксана Логвиненко Олександр	Вплив занять фізичною культурою на моральне становлення особистості школяра	33
Кость Анатолій Логвиненко Олександр	Роль засобів фізичної культури у формуванні відповідального ставлення підлітків до зміцнення здоров'я	36
Логвиненко Віталій Клим Мар'яна	Соціально-педагогічна діяльність з формування здорового способу життя підлітків в закладі загальної середньої освіти	39

Логвиненко Тетяна Семків Ірина	Соціально-педагогічна підтримка батьків, які виховують дитину з інвалідністю	43
Лутак Вікторія Логвиненко Олександр	Діяльність спортивного клубу з формування потреби у фізичному вдосконаленні особистості	46
Нохріна Ірина	Молодіжна робота як засіб формування соціальної успішності студентської молоді	49
Петрочко Жанна Мороз Ольга	Забезпечення найкращих інтересів дитини в малому груповому будинку	52
Підгородецький Роман	Робота соціального педагога з дітьми, які опинилися у важкій життєвій ситуації	57
Серга Тетяна Шепель Аліна	Впровадження послуги патронату над дитиною в сучасній Україні	60
Сердюченко Анастасія	Роль та досвід громадських організацій із профілактики домашнього насильства в Україні	64
Юревич Євгенія	Використання ігор у соціально-педагогічній підтримці дітей упродовж та після лікування онкологічних захворювань	69
Яремчук Олеся Гринців Мар'яна	Арт-простір казкотерапії	74

СЕКЦІЯ 2. ІНКЛЮЗІЯ В ОСВІТІ

Бачуріна Олена	Наукові підходи до оцінки проблем і потреб батьків дітей з особливими освітніми потребами	78
Васильєва Галина Фень Марія	Застосування технології спільного викладання в умовах інклюзивного навчання	82

II Всеукраїнська науково-практична конференція

«Актуальні проблеми соціальної роботи та інклюзивної освіти в сучасних умовах»

Жадленко Ірина Жадленко Олексій	Особливості розвитку логічного мислення учнів з особливими освітніми потребами у процесі навчання	86
Кіселичник Анна Логвиненко Тетяна	Використання казкотерапії у вихованні учнів молодшого шкільного віку	90
Костіна Валентина	Інклюзія в освітньому просторі закладу вищої освіти: проблеми, досягнення, перспективи	94
Матвієвська Лілія Федоренко Оксана	Актуальність взаємодії асистента вчителя з учасниками команди супроводу дітей з аутизмом в інклюзивному освітньому середовищі	99
Орловська Людмила	Сучасний стан законодавства України в сфері інклюзивної освіти та його застосування під час викладання соціально-гуманітарних дисциплін у педагогічному фаховому коледжі	103
Скрипник Тетяна Ганевіч Софі Марі Заєркова Наталія	Планування змісту психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами з опорою на smart-цілі	109
Шнит Наталія Мартинчук Олена	Актуальні проблеми формування статевої освіченості молоді з особливими освітніми потребами	115

Ірина ЖАДЛЕНКО

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної освіти
Хортицька національна академія, м. Запоріжжя

Олексій ЖАДЛЕНКО

викладач кафедри спеціальної освіти
Хортицька національна академія, м. Запоріжжя

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Останнім часом багато зроблено для удосконалення всієї системи навчально-виховної роботи у спеціальній школі. Цьому, зокрема, сприяло удосконалення навчальних планів і програм, в яких враховуються особливості психічного розвитку учнів з особливими освітніми потребами (ООП). Згідно цих програм на перший план у навчанні виступає активізація розумових і мовленнєвих дій учнів.

Але запровадження досконалих програм у спеціальних школах, звичайно, автоматично не розв'язує проблеми розвиваючого навчання дітей з особливими потребами. Досить часто вчителі обмежуються лише повідомленням знань учням, підмінюючи власною активністю активність учнів. Питання, які при цьому вчитель ставить перед учнями, вимагають здебільшого лише відтворення вивченого. Дітям при цьому не треба міркувати, співставляти факти, шукати найбільш доказової відповіді. При такому навчанні в основному відбувається тренування пам'яті, мислення ж розвивається недостатньо.

Проте відомо, що дітям з особливими освітніми потребами властива недосконалість мислення, адже основним симптомом цих дітей є недорозвинення вищих форм пізнавальної діяльності, зокрема, таких розумових операцій як узагальнення і абстрагування. Здатність правильно мислити відіграє важливу роль

не тільки у пізнанні дитиною навколишнього світу, а й у всебічному розвитку її особистості, в підготовці її до самостійного трудового життя. Отже, корекція мислення учнів повинна посідати одне з центральних місць у системі завдань спеціальної школи [2].

У дітей з особливими освітніми потребами доказовість мислення майже не розвинене. Учні не вміють відстоювати свою думку, доводити її, обґрунтовувати свої судження. Ця особливість більш помітна в учнів молодших класів, але вона зберігається й у старшокласників. Особливо безпорадними учні з особливими потребами виявляються тоді, коли треба довести свою думку у розмові зі сторонніми.

Різниця ж у рівні розвитку доказового мислення учнів виступає показником того, що недосконалість цього процесу у дітей з ООП пояснюється не стільки своєрідністю їх психічного розвитку, скільки недоліками у навчанні, обмеженістю розумової активності учнів у цьому процесі.

Правильно побудована корекційно-розвиткова робота, застосування певної системи вправ сприяє досягненню значних успіхів у розвитку доказового мислення учнів молодших класів спеціальної школи, що сприяє свідомому і міцному засвоєнню ними знань, передбачених програмою [1].

Отже, щоб довести свою думку, необхідні певні знання, які формуються в процесі аналізу окремих фактів, виділення їх частин, властивостей, якості, їх порівняння, знаходження в них схожого та різного, узагальнення фактів на основі виділення в них загальних, істотних властивостей.

У дітей з особливими освітніми потребами, як відомо, ці розумові операції розвинені недостатньо. Учні молодших класів спеціальної школи, аналізуючи предмети, бачать у них дуже обмежену кількість частин, ознак. При цьому ознаки істотні і неістотні розглядаються ними як рівнозначні.

Практика свідчить, що діти з ООП не вміють порівнювати об'єкти. Стискаючись із завданням порівняти предмети, учні спеціальної школи про кожний з них розповідають окремо або порівнюють ознаки, які не можна порівнювати,

наприклад, розмір одного з них і колір іншого. У кращих же випадках порівнюють за однією або двома ознаками.

Недостатність цих операцій позначається негативно і на узагальненні, абстрагуванні. Учні узагальнюють об'єкти за випадковими, несуттєвими ознаками. Недосконалість названих розумових операцій веде до формування неточних, неповних, а часто неправильних понять про навколишнє середовище.

У зв'язку із вищесказаним, формування доказового мислення повинно починатися в учнів з розвитку основних розумових операцій: аналізу, порівняння, узагальнення, абстрагування.

У учнів з особливими освітніми потребами кожен з процесів заслуговує на спеціальну увагу педагога, факти показують, що вони самі собою без спеціальної роботи під впливом навчання не формуються. Враховуючи специфіку мислення учнів з ООП, всі справи слід проводити на конкретному наочному матеріалі. При цьому необхідно, щоб спостережливість дітей розвивалась за певною системою, яка б включала в себе, перш за все, виявлення знань учнів про кольори, форму різних об'єктів, їх розмір. Ці знання учні одержуватимуть під час виконання різноманітних завдань: відбір візуально сприйнятих об'єктів, дії з предметами певної форми, знаходження форм у складних композиціях тощо.

Розвиток цих операцій передбачає не лише застосування на уроках спеціальних вправ, а й широке використання дидактичних ігор, які сприяють ефективному розвитку в учнів таких розумових операцій як аналіз, порівняння, узагальнення. Застосування їх на уроках формує в учнів уміння міркувати, доводити свою думку, використовуючи ті знання про явище, які вони одержують під час навчання.

Таким чином, формування вміння доказувати передбачає певний розвиток уміння аналізувати предмети, факти, порівнювати їх, виділяти істотне, абстрагуватися від другорядного. А забезпечення поетапності в розвитку розумових

операцій і активізація розумової діяльності учнів з особливими освітніми потребами в процесі навчання обумовлюють ефективність розвитку доказового мислення в учнів спеціальної школи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Тарасова В. В. Навчання та виховання дітей із порушеннями інтелекту : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2017. 125 с.
2. Трикоз С. В. Дитина з порушеннями інтелектуального розвитку. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с.

II Всеукраїнська науково-практична конференція
«Актуальні проблеми соціальної роботи та інклюзивної освіти в сучасних умовах»

УДК 364+373.042-056.2/.3(08)

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
(Дрогобич, 25-26 травня 2024 року)

**Матеріали друкуються в авторській редакції
ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ**

Розповсюдження і тиражування без
офіційного дозволу ДДПУ імені Франка заборонено!